

Referat af møde i Blåt Fremdriftsforum den 25. juni 2013

Deltagere: Henning Mørk Jørgensen, Naja Steen Andersen, Verner W. Hansen, Lars Brinch Thygesen, Niels Philip Jensen, Eske Groes, Bjarne Bringedal Svendsen, Hanne Katrine Andersen, Niels Peter Nørring, Kitt Bell Andersen, Thomas Bruun Jessen, Heidi Stranddorf, Mads Leth-Petersen, Kirsten Flemming Hansen, Flemming Nielsen (dagsordenspunkt 5) og Mogens Kaasgaard (dagsordenspunkt 7).

Ad. Dagsordenspunkt 1, 2 og 3

Mads Leth-Petersen bød velkommen. Forslag til dagsorden og referatet fra 2. møde i Blåt Fremdriftsforum blev godkendt.

Ad. Dagsordenspunkt 4. Status for høring af vandplaner

Thomas Bruun Jessen oplyste, at vandplanerne netop var udsendt i en fornyet 6 måneders offentlig høring. Der er grundlæggende tale om de samme planer, som blev ophævet af Natur- og Miljøklagenævnet, men der nu foretages en kvalitetssikring af udpegningen af kunstige vandløb, den seneste viden fra kortlægningen er indarbejdet og der er foretaget redaktionelle ændringer.

Eske Groes fremførte, at KL gerne ser, at der kommer information ud om den videre proces. Behovet herfor var bl.a. aktualiseret af, at Landbrug og Fødevarer havde skrevet ud til alle borgmestere, og at der blev afholdt møder mellem de lokale landboforeninger og borgmestrene.

Thomas Bruun Jessen svarede, at det er vanskeligt at forudse processen mere præcist. Processen vil afhænge af de høringssvar, der indkommer og behovet for at foretage yderligere ændringer af planerne. Yderligere ændringer vil eventuelt kunne føre til, at der skal foretages en supplerende høring efter 6 måneders-høringen. Er det tilfældet, vil planerne først kunne foreligge efter sommeren 2014. Kommunerne vil herefter have et år til at følge op på planerne.

Niels Peter Nørring spurgte, om kommunerne kan gå i gang med indsatserne vedrørende ændret vandløbsvedligeholdelse nu - inden konsekvensvurderingsværktøjet foreligger.

Thomas Bruun Jessen oplyste, at kommunerne godt kan indlede det forberedende arbejde, selvom konsekvensvurderingsværktøjet ikke er færdigt. Det er først, når kommunen har vurderet, hvilken indsats der er nødvendig for at nå miljømålene, at konsekvenserne heraf skal vurderes. Thomas Bruun Jessen mente også, at den fornødne dialog med lodsejerne kan indledes.

Bjarne Bringedal Svendsen anførte, at kommunerne vel godt allerede nu kan tage fat på vandløb, der ikke er omfattet af vandplanerne, men hvor der alligevel er behov for en indsats. Vandløbsloven var jo ikke sat ud af spil.

Thomas Bruun Jessen lovede at vende tilbage om denne problemstilling.

Ad. Dagsordenspunkt 5. Orientering om opfølgning på anbefalingerne fra Natur- og Landbrugskommissionen

Kontorchef Flemming Nielsen, Miljøministeriet holdt indlæg under dette dagsordenspunkt. Han oplyste, at han holdt indlægget i sin egenskab af at have været sekretariatschef for Natur- og Landbrugskommissionen og således repræsenterede kommissionen. Flemming Niensens power points er vedlagt og udgør således referatet af indlægget.

Henning Mørk Jørgensen spurgte, hvad status var for omsættelige kvælstofkvoter.

Flemming Nielsen svarede, at kommissionen ikke havde beskæftiget sig med dette mulige virkemiddel. Det var vurderingen, bl.a. efter faglig sparring med IFRO, at det er et vanskeligt virkemiddel at finde en konkret anvendelig model for, når der er tale om forskellige oplande til forskellige vandområder med forskellige behov. Niels Peter Nørring supplerede med at bemærke, at omsættelige kvoter virker bedst ved ens forhold.

Naja Steen Andersen spurgte, om kommissionen havde taget i betragtning, at fleksible virkemidler også giver mere administration.

Flemming Nielsen bekræftede, at administrationen ved gennemførelsen af en mere målrettet regulering med indbyggede mere fleksible virkemidler ikke ville blive enklere, men han anførte samtidig, at byrden herved nok primært ville ligge hos myndighederne.

I relation til drivhusgasser oplyste Flemming Nielsen, at NLK lægger op til, at der skal udvikles en model for udarbejdelse af drivhusgasregnskaber på bedriftsniveau, men at det skal være frivilligt for landmændene at arbejde med et drivhusregnskab. Herudover peger kommissionen på, at emission af drivhusgasser skal integreres i en ny emissionsbaseret regulering af husdyranlæg. Endelig peger kommissionen på den betydelige synergieffekt, der er i forhold til en række kvælstofvirkemidler samt udtagning af bl.a. lavbundsjord til naturformål.

I forhold til det videre arbejde oplyste Flemming Nielsen, at regeringen har besluttet, at der skal arbejdes videre med at udvikle bedre kort over jordes kvælstoftilbageholdelse og modeller for ny målrettet miljøregulering. Der skal tillige udvikles en model for et nyt nationalt naturnetværk. Frem mod efteråret skal der dermed tilvejebringes et forbedret beslutningsgrundlag, så regeringen kan tage stilling til det videre forløb. Udviklingen af en ny målrettet miljøregulering skal ske i samspil med udviklingen af både de næste vandplaner og de næste Natura 2000-planer samt under rammerne i det nye landdistriksprogram.

Der skal endvidere over de kommende par måneder arbejdes aktivt med interessentinddragelsen i opfølgningen af NLK's anbefalinger. Det gælder bl.a. større offentligt heldagsmøde i Århus, arrangement på folkemødet på Bornholm i juni og et offentligt arrangement efter sommerferien, antageligt i hovedstadsområdet.

Kitt Bell Andersen spurgte, om arbejdet bliver koordineret med de økonomiske ministerier.

Flemming Nielsen bekræftede, at der er en tæt dialog med bl.a. Finansministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet og Fødevareministeriet.

Lars Brinch Thygesen spurgte, om Finansministeriet er enig i synspunktet om, at anbefalingerne fra kommissionen skal ses som en samlet pakke.

Flemming Nielsen kan ikke udtale sig på Finansministeriets vegne, men det er i sidste ende en politisk beslutning, hvorvidt hele ”pakken” eller i givet fald hvilke dele af ’pakken’, der ønskes gennemført.

Ad. Dagsordenspunkt 6. Status for overvejelser om ændring af miljømålsloven

Thomas Bruun Jessen redegjorde kort for status for overvejelserne om ændring af miljømålsloven og oplyste, at der er to hovedformål med arbejdet: Dels at bringe den danske lovgivning nærmere på vandrammedirektivets tekst, dels at sikre et grundlag for øget lokal inddragelse. Thomas Bruun Jessen gav udtryk for, at det er et omfattende arbejde at udarbejde en ny lov og at der derfor først vil blive fremlagt forslag efter sommerferien/i efteråret.

Verner W. Hansen efterlyste dialog om den lokale inddragelse inden loven foreligger som forslag, fx i regi af Blåt Fremdriftsforum. Danmarks Sportsfiskerforbund ville gerne inddrages tidligt i processen.

Henning Mørk Jørgensen oplyste, at DN er indstillet på, at idefasen afskaffes. Foreningen foretrækker vandråd, såfremt de bakkes godt op af Miljøministeriet. Henning Mørk Jørgensen spurgte herefter, hvilke overvejelser ministeriet gør sig om samtidigheden med Natura 2000-planer.

Mads Leth-Petersen anførte, at der ikke længere er det store behov for samtidighed, men understregede samtidig, at det er vigtigt at sikre synergieffekterne af planerne.

Kitt Bell Andersen oplyste, at Landbrug & Fødevarer gerne vil støtte lokal inddragelse ved vandråd og mente samtidig, at det kunne være hensigtsmæssigt at overveje, hvordan de kunne knyttes til de rette eksisterende fora.

Niels Peter Nørring fandt det også ønskeligt, at interessenterne får mulighed for at indgå i drøftelser om, hvordan den lokale inddragelse bedst kan ske, før et lovforslag udarbejdes. Når et lovforslag først foreligger, er det svært at ændre meget på indholdet. Niels Peter Nørring opregnede de forskellige trin i udarbejdelsen af et lovforslag og mente på den baggrund ikke, at der ville blive tid til drøftelser med interessenterne forud for udarbejdelsen af lovforslaget. Han spurgte derfor, hvilke tanker Naturstyrelsen gjorde sig om drøftelser af den lokale inddragelse.

Mads Leth-Petersen oplyste, at man endnu ikke havde lagt sig fast på en proces, men at han forventede, at der ville blive inviteret til drøftelse, når ministeren var længere i sine overvejelser om modellen for det nye plankoncept. Naturstyrelsen noterede sig synspunktet om, at deltagerne gerne vil inddrages tidligt.

Henning Mørk Jørgensen tilsluttede sig en styrket interessentinddragelse og fandt at det er vigtigt, at man har tænkt formen herfor grundigt igennem, før lovforslaget udarbejdes.

Mads Leth-Petersen opfordrede deltagerne til at sende deres forslag til Naturstyrelsen.

Niels Peter Nørring spurgte, om vi ikke kan trække på erfaringerne fra udlandet. Han mente, at Naturstyrelsen rimelig let kunne orientere Blåt Fremdriftsforum om, hvordan de gør i andre lande. Blåt Fremdriftsforum kunne så pege på den model, som man foretrækker.

Thomas Bruun Jessen oplyste, at Naturstyrelsen ikke har gennemført en analyse af alle lande. Styrelsen havde imidlertid været på studietur i Sverige, og her var ting, som vi kan lade os inspirere af, men det er i det små.

Hanne Katrine Andersen oplyste, at DANVA – i samarbejde med andre lande - havde undersøgt interessentinddragelsen og havde fundet, at der er meget lidt inddragelse på forsyningsområdet.

Niels Peter Nørring mente, at der nok har været større interessentinddragelse i relation til vandløb. Det var i hvert fald tilfældet i visse tyske delstater.

Eske Groes fremførte, at interessentinddragelse er en mosaik af delelementer og ikke én størrelse. Det varierer over tid, hvem der er interesseret hvornår.

Verner W. Hansen mente, at tæt dialog lokalt er vigtigt – også tidligt. Derfor er det nødvendigt, at der foreligger en eller anden form for ramme herfor.

Eske Groes fremførte, at der allerede er lokal inddragelse for så vidt angår indsatser i vandløbene, bl.a. med inddragelse af de grønne råd. Det, der drøftes i relation til miljømålsloven, er den interessentinddragelse, der skal ligge ud over den inddragelse, der allerede foretages nu.

Verner W. Hansen bemærkede, at de grønne råd er meget forskellige. Han mente, at det er vigtigt at etablere en fælles ramme og struktur. Det er nok godt at udarbejde en model, og inddragelsen kan så udvikle sig herfra.

Mads Leth-Petersen takkede for synspunkterne. Han fandt, at det havde været en meget spændende dialog og oplyste, at Naturstyrelsen havde noteret sig synspunkterne.

Hanne Katrine Andersen spurgte afslutningsvist, om det både er idefasen, den tekniske forhøring og de kommunale handleplaner, der er i spil i overvejelserne om ændring af miljømålsloven. Det bekræftede Mads Leth-Petersen.

Henning Mørk Jørgensen spurgte i forlængelse heraf, hvad styrelsen tænker at sætte i stedet for den kommunale handleplan.

Thomas Bruun Jessen svarede, at de kommunale handleplaner er blevet kritiseret, fordi kommunerne ikke selv kan fastlægge indsatserne heri, da vandplanernes indsatsprogrammer er så detaljerede. Det er også vanskeligt, at se hvordan handleplanerne skulle kunne spille sammen med vandråd. Et muligt alternativ er, at kommunerne i stedet rapporterer det arbejde, som de gennemfører.

Ad. Dagsordenspunkt 7. Basisanalysen

Mogens Kaasgaard redegjorde indledningsvist for det igangværende arbejde med opdatering af basisanalysen. Basisanalysen opdateres for hvert af de 4 vanddistrikter, og vandområder, der ikke forventes at nå målene, identificeres. Revisionen af basisanalysen skal være afsluttet senest den 22. december 2013.

./. Mogens Kaasgaards power points er vedlagt referatet.

Naja Steen Andersen spurgte, om de kommende vandplanindsatser lægges fast i basisanalysen.

Mogens Kaasgaard oplyste, at det ikke var tilfældet.

Lars Brinch Thygesen ønsker, at flere kvalitetsparametre kommer til at ligge til grund for de næste vandplaner, og fremførte at de godt kan ligge til grund for de kommende miljømål, selvom de ikke indgår i basisanalysen.

Mogens Kaasgaard bekræftede, at der vil indgå flere kvalitetsparametre i den næste vandplan.

Lars Brinch Thygesen rejste herefter spørgsmålet om overgangsvande og anførte, at EU-Kommissionen har kritiseret, at Danmark ikke har udpeget overgangsvande. Lars Brinch Thygesen spurgte på den baggrund om overgangsvande ville indgå i basisanalysen.

Thomas Bruun Jessen oplyste, at det er vurderingen, at Danmark ikke har overgangsvande, og at Danmark har begrundet dette skriftligt over for EU-Kommissionen.

Niels Philip Jensen spurgte om baseline ville indgå i basisanalysen.

Mogens Kaasgaard bekræftede, at der skal tages højde for de allerede besluttede indsatser, svarende til en baseline.

Niels Philip Jensen spurgte på den baggrund, hvordan Blåt Fremdriftsforum kunne bidrage med konstruktive input til baseline.

Mogens Kaasgaard oplyste, at der er tale om en meget faglig vurdering, og at der tidligere har været nedsat en faglig arbejdsgruppe herom.

Thomas Bruun Jessen fremførte supplerende, at det er en meget kompliceret beregningsøvelse at opgøre kvælstofbelastningen i 2021. Det er lettere at opgøre baseline på vandløbsområdet, og Naturstyrelsen vil gerne have kendskab til vandløbsprojekter, der er gennemført uden om vandplanen.

Niels Peter Nørring anførte, at den kommende opgørelse af baseline varierer fra sidst, da der nu også skal tages hensyn til klimaændringerne.

Thomas Bruun Jessen oplyste, at klimatilpasning netop havde været drøftet i vandløbsforum. Konsekvenserne af det varmere klima for vandløbenes og havenes miljøtilstand skal vurderes, men problemstillingen med at der kommer mere vand i vandløbene skal ikke reguleres via vandplanerne. Vandplanerne udarbejdes ikke for at sikre afvanding.

Hanne Katrine Andersen anførte, at der også bliver mindre vand nogle steder og mere forurening som følge af overløbshændelser.

Thomas Bruun Jessen var enig i, at forurening fra overløb skal adresseres i vandplanerne.

Hanne Katrine Andersen bemærkede hertil, at overløb kan håndteres andre steder end lige ved overløbet.

Thomas Bruun Jessen var også enig i, at synergieffekter skal tilstræbes, men sagde samtidig, at oversvømmelsesproblemer ikke skal løse via vandplanerne.

Henning Mørk Jørgensen spurgte til den økonomiske analyse af vandanvendelsen, der er en del af basisanalysen og bemærkede, at der på dette punkt var en uenighed med EU-Kommissionen. Han bad samtidig om, at få EU-Kommissionens landerapport sat på Blåt Fremdriftsforums dagsorden.

Mogens Kaasgaard oplyste, at der var uenighed mellem Kommissionen og flere af medlemslandene om definitionen af "forsyningspligtigheder". Der verserer i øjeblikket en retssag mod Tyskland herom. Men at kommissionen i forbindelse med landerapporten om vandplanerne har anført at den danske økonomiske analyse er omfattende.

Mads Leth-Petersen gav tilsagn om, at opfølgningen på EU's landerapport sættes på dagsordenen for næste møde i Blåt Fremdriftsforum.

Ad. Dagsordenspunkt 8. Status for arbejdsgrupper

Kirsten Flemming Hansen orienterede om status for modelstrategiarbejdet. Der er etableret en overordnet styregruppe og en følgegruppe med interessentdeltagelse. Der har været afholdt to møder i styregruppen, og der har også været møde i følgegruppen.

Under styregruppen er der etableret tre arbejdsgrupper: En arbejdsgruppe om oplandsmodeller, en marin arbejdsgruppe og en arbejdsgruppe om søer. Arbejdet i tre grupper, der startede i januar, forløber planmæssigt, men med visse forsinkelser, da kontrakten med DCE først var kommet på plads nu. Grupperne forventer dog at kunne indhente det tabte. Der skal ligge resultater fra de tre grupper i 2. kvartal 2014, så resultaterne herfra kan bruges i det videre arbejde med vandplanerne.

Thomas Bruun Jessen orienterede om arbejdet i Vandløbsforum, der i alt består af 5 arbejdsgrupper. Emnerne for de 5 grupper er: Prioritering af vandløb, alternative virkemidler, klimatilpasning, stærkt modificerede vandområder og vandløbsloven. Resultatet fra de 4 førstnævnte grupper skal anvendes som grundlag for de næste vandplaner, mens den sidste gruppe skal spille ind til en mulig revision af vandløbsloven. En ændring heraf er anbefalet af Natur- og Landbrugskommissionen.

Arbejdsgruppen om prioritering af vandløb efter deres naturværdi skal søge at opstille nogle kriterier, som kan anvendes ved en vurdering af naturværdien. Gruppen havde endnu ikke holdt sit første møde, så der bliver tale om et lidt komprimeret arbejdsforløb.

Gruppen om alternative virkemidler skal undersøge om der kan findes andre egnede vandløbsvirkemidler end de 4, der anvendes nu: Ændret vandløbsvedligeholdelse, vandløbsrestaurering, fjernelse af spærringer og åbning af rørlagte vandløb. Thomas Bruun Jessen oplyste, at gruppen holdt møde netop nu, hvor han orienterede om den.

Klimatilpasningsgruppen arbejder med en vurdering af, hvordan vandløbsindsatsen kan tilrettelægges, så der opnås størst synergi til klimatilpasning, mens arbejdsgruppen om stærkt modificerede vandområder skal vurdere, om de nuværende kriterier for udpegningen af disse vandområder kan kvalificeres.

Thomas Bruun Jessen oplyste, at Naturstyrelsen håber, at de 4 grupper kan afslutte deres arbejde i løbet af efteråret. Arbejdsgruppen om vandløbsloven har en længere tidshorison.

Heidi Stranddorf orienterede om opfølgningen på markvandingsarbejdsgruppen og andre grundvandsprojekter. Som opfølgning på markvandingsgruppens anbefalinger foretager DCE nu en vurdering af vandindvindings påvirkning af vandløbs økologiske status.

Det gennemføres desuden et projekt, hvor grundvandsforekomsternes udstrækning samt deres kvantitative og kvalitative tilstand kvalificeres. Grundvandsforekomsternes udstrækning og beliggenhed opdateres med den nyeste viden fra den statslige, afgiftsfinansierede grundvandskortlægning. Der skal samtidig ske en harmonisering af udpegningen på landsplan.

Endelig gennemføres et projekt, hvor der skal udvikles og anvendes metoder til vurdering af grundvandindvindings påvirkning af grundvandsafhængige naturtyper.

Efter gennemgangen af status for arbejdsgrupperne blev det aftalt, at Naturstyrelsen sender en oversigt over grupperne og kommissorier til deltagerne Blåt Fremdriftsforum.

Ad. Dagsordenspunkt 9. Eventuelt

Det blev aftalt at sætte arbejdsprogrammet for de næste vandplaner, som er i høring til 18. november 2013, på dagsordenen for næste møde i Blåt Fremdriftsforum.

